

nem hátrható akadály esetében helyettese által leendő megtartására megkérsék; ezenfelül a megye rendei a gyász hivatalos irataiban fekete peccet 's ugyan illy szegélyű papír használása által fájdalommal ugyan, de a legnagyobb készséggel öltik fel. — Befejeztetvén e gyászos tárgy feletti tanácskozás, Tolna rendei azon legörvendesebb tartalmu helytartóanási intézvényre tértek át, mely által István es. k. főhő ő fenségének a legjobb fejedelem atyai gondoskodása által Magyarország királyi helytartójává lett kinevezetése a megye hivatalos tudomására juttatik; mely feletti öröm a rendek részéről a legteljesebb, többször megújuló 's csak hosszabb idő után szünhető éjkenekben nyilatkozván, szinte előnk főispán ő mlga által tett, 's egy szívvel lélekkel fogadott indítványok következtében Tolna rendei hátafelirással járulnak ő es. k. felségéhez, melyben leghívebb alattvalói hódolattal legalázatosabb köszönetet mondandak ezen atyai gondoskodás szülré, 's a megye leghőbb ohajtásai egyikét teljesítésre segítő fejedelmi jótéteményért; mely felírásban a megye rendei különösen kifejezték kívánják azt, hogy ő es. k. felségének ezen atyáskodó, 's a nemzeti közkívánatával oly szerencsésen találkozó gondoskodását annál is inkább hálaálják, minél inkább ezen legkegyelmesebb kinevezést ama hő reményök biztosításán veszik, hogy a bekövetkező országgyűlésen a fenséges kir. helytartónak az ország nádorává legdicőségesebb módon leendő elválasztásához járulhatni alkalmok leend; — mely a felírásban különösen kifejezték a hajtást már előre is mint részokról követti utasítást tekinteni elhatározák. — Ezenfelül alázatos üdvözlő felirással járulnak Tolna rendei a fenséges királyi helytartóhoz, magas kinevezése feletti hazafii örömeiket tolmácsolandóval; egyzersmind pedig ebeli örömeiknek ő fensége előtt szóval is leendő kifejezésével ugyan azon küldöttséget bízik meg, mely ha a gondviselés engedendete, boldogult nádor ő fenségének, hivataloskodási 50ik évünnepe alkalmával, a megye hódoló tiszteletét megviendő vala; az e czéltől Budára menendő küldöttség mikor leendő elfogadhatásának kijelentése ő fensége a kir. helytartó alázatára megkérvén. — Tolna rendei a közszükségnek lehető elhárítását folytonos 's szakadatlan figyelemmel tárgyalva tekintvén, miután az időközben megyebeli Pálfa helységben mutatkozott aggasztó inségi jelenet a főispáni 's első alispáni rögtön tett intézkedések következtében megszűnt, ennek hivatalos bejelentése megnyugtatólag vétetvén, egyzersmind arról is értesítettek első alispán a megye rendei, hogy a nevezett helység lakosai mgos gróf Apponyi József uraságuk által dicsegetes példakép érdemelhetési alkalmul egyedül e czéltől megrendelt munkák által gyámoltatni fognak. Egyébkint a megyei tisztviselők a körülményeknek a közszükség tekintetben különös figyelemmel tartására utasítottak. — Erzekény fájdalommal vévők a megye rendei, hogy midőn épen az ugyis nyomasztó megyebeli szükségét minden megközelíthető segélymódok megkísérlése által enyhíteni, másrésztől pedig az adóhatalmokat minden helyes elhelyezéssel leróni iparkoznak, egy helytartóanási k. intézvény által arról tudósítottak, hogy a megyebeli katonaság Zalamegyéből a szükség tekintetéből elszállított 50 emberrel szaporítottatni fog, mi a megye adózára nézve majdnem elviselhetlen teher lévén, ezen k. intézvényt a megye rendei egyedül a felsőbb rendeket iránti tiszteletől 's csak azon hiedellel megfogadhatják el, hogy megszüntvén Zalamegyében az ok. ezen katonaság Tolnamegyéből kihuzatni, addig is pedig kincstárilag piaci áron ellátatni fog. — Végre Augusz Antal első alispánnak a Szegzárdon mgos főispánunknak lelkes közremunkálással találkozó intézkedése által létrejött 's 1846ik évi nov. 15ő napján megnyitott takarékpénztárnak mint különösen az adózók 's egyéb néposztályoknak gyakran segélyt nyújtó intézetnek működéséről tett jelentéséből ezen uton is örömmel értesültek Tolna rendei, hogy a 20.000 pftoyi részvény befizetéssel együtt ezen intézet csak három hónapos élete alatt is már 46 000 pft. bevétellel dicsekedhetik, mely összeg telemes, 24.000 pft. részbe a jelen aggasztó szükségben különösen jöhető segélykép, egyenesen adózóknak van kikölesönözve; — 's az eredmény által kellemesen meglepett megyei rendek ezen intézet létrehozataláért köszönetet szavaztak kedvelt főispánoknak, kinek neve, eddigi rövid működési ideje mellett is, csak akkor lenne feledhető Tolnában, ha mindazon jók 's hasznosak, mik részint keletkezésüket részint tökéletesbülésüket neki köszönik. Tolna rendei ismert lelkesége 's buzgósága mellett elenyészhetnének. Ez alkalmossal a mgos előnk kísérőleg említvén meg a takarékpénztár választmányának kivétel nélkül, különösen Domsics h. ügyvéd 's intézeti könyvvivőnek hivatalában buzgóságát, ennek mellánylásul őt, ugy szinte Becky Lajost 's Oefner Ferencz Budá város érdemteljes polgármesterét a megyebeli táblabírák közé sorozó. — Jelleme ezen egy nap alatt bevezetett közgyűlésnek mindenkép megfelelt azon tárgyak nagyszerűségének 's méltóságának, melyek annak részint közfájdalomra, részint közörmre indokol szolgálának. — Rend. lev.

KRASZNAI BOTRÁNY folytatása. A B. P. Híradó múlt évi február 10kei 334. száma alatt „Kraszna botránycím alatt előadván a jelen század gyalázására naponkint felüő emberkinzási vad szenvedélynek egy esetét, mely Krasznamegyében lpp helységében Berki Misu nevű új paraszt, 's gyenge leánykája ellen egy táblabíró által elkövettetett; ugyanakkor reményemet fejezém ki, miszerint az erélyes kormány a botránys büntény kinyomoztatására hatályos lépéseket teend, 's az emberkinzó a törvény súlyát ki nem kerülendi; — ezen reményem annyiban teljesült is, hogy az erélyi főkörmányszék idegen megyebeli biztosok által a lüntényt kinyomoztatva, 's ez világosságra jöven, a

tettet az általa elkövetett példátlan kegyetlenkedésért tiszti fenyítő kereset alá rendelte 's maga eddigi erkölcsi viseletéről törvényes vizsgálatot felkötetni parancsolt, 's ezek teljesítése iránt Krasznamegyéhez rendelését megette; — ennek következtében a megyei tisztség (kisgyűlés) a tiszti főügyésznek még tavali júniusban hivatalos kötelességeül tette a keresetnek mielőbbi megindítását, 's a parancsolt törvényes vizsgálatnak véghezvitetését; — azonban ezek teljesítése mind ez ideig az illetők által elmulasztott, sem a törvényes vizsgálat fel nem költetett, sem a fenyítő kereset meg nem indított; holott ezek megszüntetése, avagy bár felüggasztése iránt felsőbb parancs nemcsak nem érkezett a megyéhez, sőt a teljesítés sürgettetett; egyébiránt ellenkező parancs nem is híhető, mert a főkörmányszék által is fenyítendőnek talált botránys büntetést valamint meg nem történtté tenni nem lehet; szinte akint a nyilvános lüntényt fenyítetlenül nem hagyhatni. — Nyolcz hónap telt tehát el, hogy a kormányilag bebizonyított emberkinzás megfenyítése iránt kiadott főkörmányszéki rendelet Krasznamegyében teljesítést nem nyert — egyedül a tiszti huzargóság és előjáróság elnézése miatt; — és ez az mit én hasonlóság botránynak nevezek, 's ha vajjon az-e? a kövlelemény ítélete alá bocsátani világpolgári kötelességemnek tartom.

Ödönfi Kálmán.
(A nevelés mint inséget állandóan orvosló gyógyszer. Vége.) Fájdom! vannak sok szülők, kik gyermekeik számára ezen alap megszerzésére vagyis vallásos neveltetésükre vajmi kevés gondot fordítanak; előbb mintsem a legfőbb lényt, a teremőt 's annak akaratát velök megismerteték a hiúságot elpuhaltat, nagyravágyást 's valósi közönyösséget nyomják gyenge velejökbe; innen van, hogy illy fő ényalap nevelésük, kiknél az első bántulatos következtésű jó benyomások hiányoznak, vagy azok erőnlkülek, sem testi, sem lelki javakkal bőlesen élni nem tudnak, 's végre oly nyomorúságra jutnak, mint azon mesteremberek kik mesterségüket nem értik.

Igaz tehát, hogy nagyobb részt magok a szülők vetik meg gyermekeik még zsenge korában a jó vagy rossz nevelés — 's így leendő 's renesés vagy szerencsétlen életöknek, a folytonos lelő felügyelet mellett mindinkább szilárduló, vagy ellenkező esetben gyengülő — alapját; igen, de míg ez így áll a vagyonos 's felvilágosult szülőkől, kik lehetőségek otthon vagy magash iskolákban neveltetik gyermekeiket, — egyzen máskép van a szegényebb sorsú földművelőkkel, kik nem önhibájok miatt neveltetnek 's többnyire oly eltompult érzésűek, miszerint a valóságos jót rosznak 's a roszt jóknak helyezik, 's így jökká, boldogokká gyermekeiket nevelni képtelenek. — O hányszor történik, hogy az alig beszélni kezdő gyermek a legocsmányabb bünszót kiejtven, a durva-ézésű anyja nem hogy azonnal gondosan megfeddené szülőitjét, de sőt szívéhez szorítván, megsimogatja 's megdicséri, örülvén, mily szépen tud beszélni gyermek! 's így a világ elesen játszó társától vagy a szomszédától holmit, örül, mily ügyes, mily okos gyermeke, 's szorgosan inti, hogy csak vigyázzon magára, nehogy valaki a lopáson érje őt, és ismét az életrontó részegítő italokkal itatja kényszerítve is, hogy erősödjék, 's így majd legőzhetlen tévedéssel gyermeke, sőt unokái boldogságának sirt és. — Hogy ez így van, ki e népet ismeri, nem tagadhatja, és mi oka, hogy ez így van? a nópiskolák hiánya. Ugyanis tekintünk csak szét, ha nem is az egész hazában, legalább a tiszánineni kerületben és csekélységem által részint közlebb-ről, részint alapos leírásból 's hírből ismert megyékben, és még fogunk győződni, hogy itt az iskolai ügy többnyire igen more-patrio megy, mert kivéven a es. kir. uradalmak némely helységeit, másutt jól alapított rendszeres iskola — a mennyire tudom — nincs is, mert ha van is itt, gyéren, egy roszt félteki illetőséggel 's a néptől csekély fizetéssel ellátott állítólag rendszeres iskola, annak majd semmi sikere sincs a nép művelődése és javításában; mert a tanító sok helyütt, ha koldulni nem akar, kénytelen a mezei gazdaság után látni, a tanítás hosszabb időre felbuzakasztatik, a gyermekek pontos iskoláira járásokra nem ügyel, fizetését azonban a különben szegény néptől szigoruan megkivánja, 's kellemetlenségbe kell jönie a néppel, mely a tanítót egy új agnáló többnek nem is nézi, 's így nem is becsüli; — oly iskola pedig, milyen e megyékben van több, a hol ugyanis különös földesuri kegyből egy iskolaháznak nevezett kidöltbedölt oldalu vityilóhoz még egykét vékás szántóföld van adva, a többi fizetés a nép által pótolatván, nem egyéb, mint keserű gúnya az iskoláknak, melynek bármi más neve legyen is, de iskolaét semmi esetre nem érdemi meg, azt csak bitorolja. Azonban az itt röviden lerajzolt iskolákkal ellátott helységekből a népnevelés mennyire annyira legalább mozog, sőt bővebb években gyümölcsöző is, de e megyékben legtöbb helység van, melyben nyoma sincs iskolaháznak és helynek, és illy helységekre — a nép régi butaságban pangását nem nézhetvén — a buzgó lelkes, ha rátkmál is legalább áldásosb években tanítóul koránsem képezdei növendéket, mivel illyen fáradsalmiért jobb hely után és mellán sovárog, de többnyire csak valami oly közreptanodai diákokékat, ki szegényesége miatt iskolai tanévet folytatni képtelen, minek aztán csak az a szomorú következtése van, miszerint — habár a gyermekek okultak is valamiben — a nép megúván a lelkesz folytonos uszolására is házankint mint tehenést a tanítót élelmezni és fizetni, utóbb elutasítja magától, 's vele együtt még az iskolai eszmét is megutálja; és mindezeknek ismét ki vagy mi az oka? a hideg részvétlenség a népnevelés iránt, leginkább azok részéről, kiknek iskolát alapítani, ha nem más, legalább erkölcsi kötelességök. Ugyanis, midőn egy oly uraság uradalmában, mely több, sőt némelyik 10—20 pompás kőkorcsmát is épített helységeiben, 's melléje még földet is ad, hogy abból — bele számítván az épületek fektetett lókt, minden

évi igazításokat 's szántóföldeket — alig 20—40 ezüst fnyit tiszta hasznó huzzon, egyetlenegy rendszeres iskolát nem találhatni, — nem minden számítás nélküli hideg részvétlenség — az a népnevelés iránt? pedig a pompás kőkorcsmák — nem mondom mindenütt, de sok helyütt — azon következtése van, miszerint az uraság semmi szellemi 's kevés anyagi hasznót húz, az ezelőtt madzag-áruól zsidó dusgazdag jószágberő 's löképezés, a nép pedig koldus és durva leend. Vannak ismét oly részvélen földesurak, kik, habár sokat is szeretnek a népnevelési ügyben lösködni szájjal, de tetleg, bárha kastélyukra düne is az erdő, mégsem adnának szük-séges fat helységök iskola-épületére, még pedig legalázatosabb instantia után sem, és ha illy esetekben a lelkesz az iskola felállítását sürgeti, többnyire csak ígéretekkel utasítják el magoktól az illető urak, néhol pedig még kellemetlenségekre is keveredik minden buzgósága mellett, mire legújabb példakkal lehetne szolgálnom; — de legcsudálatosabb az, miszerint majd csaknem hallatlan dolog *) , hogy valamely földesuraság minden eszedés nélkül, egyedül a nevelés szent íletétől áthatva, jobbágyai számára iskolát alapítana, vagy arra legalább alkalmas helyet, 's a tanító számára valami díjt ingyen, minden ledolgozás nélkül adna. Valóban, uraim, e tényeknél kénytelen az ember azon szörnyű, de fájdalom, igazságos 's következetes gondolatra jutni, miszerint sokan szándékosan azt akarják, hogy jobbágyai neveltetlenek és így — hibás véleményök szerint — könnyebben kormányozhatók legyenek, de minék csak az a szomorú és természetes következtése, hogy a gyorsan művelődő korral mennyire annyira haladt 's elszegényült alattvalóik részéről minden bizodalmat és szeretetet elvesztvén, valamint másoknak, ugy magoknak is több bajok van velök, mint a menynyi kényelmet és megelégedést egész jövedelmök szerez.

Iskolán kívül a népet még a jó példa is 's pedig igen hatályosan neveli, azon latin közmondás szerint: „verba movent, exempla trahunt;“ hol tehát iskolák nem léteznek, legalább mindenben jó példaadással neveljük a köznépet; és itt nem lehet értetlenül hagynom némely — különben derék — urak azon eléggé nem kárhozható, tulságig botránys házi, vagy inkább udvari módorát, hol ugyanis mit sem hallhatni gyakrabban, mint a fülserítő és szemérmellen szavakat, 's a kereszténység legszentebb neveinek kigunyoltatását és káromlását; oly helyütt bizony bármily jó cseléd ártatlanságának 's példás viseletének csak sirtját leli, egyebet a valóságosságánál nem tanulhatván. — Áldozatok tehát ti gazdagok 's világnak boldogabbjai a népnevelésre szívesen és nagylelkűleg! áldozatok iskolákra, melyeknek szorgalomra 's okserű gazdálkodásra tanítatva a pörkisdedekek, az elszegényedést 's az élnyomort gyökeresen irtsátok; ott oltsátok beljök az igazi vallásosság tiszta erényét, hogy nyomorban is nem a roszt, de jóra fordítsák elméjüket. — Valkovszky Miklós.

BUDAPESTI HIRHARANG. A nádoremlék, az aláírók gyűlésének határozata következtében, a József-téren fog fölállítani, a mi pedig az emlék készítését illeti, a többség nem kívánta a külföldi művészeket kizáratni; reménylünk miadazáltal, hogy hazai művészek mégis elsőséget nyerendnek, ha a külföldiekkel a versenyt különben kiálthatják. — Örömmel mondhatjuk, mikép egyes játékos családok, minapi fölszólalásuk következtében, gondosan keresik föl külvárosinkban azon szegényeket, kik koldulni nem tudnak, és rendszeres gyámolításban részesítik, 's erejökhez mért munkával segítik őket. Epen nincs tehát okunk e tekintetben hideg részvétlenség ellen panaszkodni. — A lánchíd közelében ideiglenes német színházat akarnak építeni fából, mi annál czélszerűbb, mivel jövő télig a nagy színház bajosban fog elkészülhetni; egyébiránt néhány hét múlva a színhört is meg lehet már nyitni, addig pedig bizonyosan valamennyi europai német színház fog annyi rokonszenvvel viseltetni a pesti társaság iránt, hogy javukra legalább egy előadást rendezend és így a nagy csapás következményei lehetőségig enyhítve lesznek. — Vahot Imrétől „Vén csapodár“ című öt felvonásos eredeti vigjátékot fogadott el a bíról választmány, mely jövő hónapban színpadra jutand; a böjt általában több ujdonságot fog hozni, hogy a közönség némi kárpótlást nyerhessen a mostani szomorú farsangért, mely annyira élénkelt, hogy egy berkocsis panaszkodott, miszerint eddig minden farsangban rendszeres két lovat tökéletesen elnyűtt, most pedig patkójok sem kopik el. — Azonban az öröm ritkán jó öröm nélkül, 's a színházi élvezet drágán adozunk kövén, mert a jövő böjtre csupán Bécsből hét hangversenyadó lészül Budapestre, 's kettő már itt van! Lesz tehát mit hallgatnunk, ha szép bőlesen ottthon nem maradunk. Egy csodagyermek is ígérkezett néhány hangversenyre, mondják, hogy már beszélni is tud, és levelesen 's pépen kívül néha sült borjuszeleteket is eszik. A műériő közönség rendkívül kíváncsi mielőbb — olvashatni hirlapokból e csodagyermek hangversenyének sikerét, atya tehát nagy jövedelmekre számolhat. Meg kell vallani, hogy nincs is napjainkban jobb „Gschaeft“, mint illy csodagyermek atyjának lenni, 's ez okból egy pesti családapa, mihelyt kedves neje azon állapotban érzé magát, melyet Viktória királynénál minden évben „érdemes“ nek szoktak nevezni az angol lapok, a gondos férj reggeltől estig izzadva zongorázott előtte, hogy születendő magzata annál bizonyosabban csodagyermekké váljék. — Egy budapesti gazdag vállalkozó, szívére vevén embereinek sorsát a mostani drágaságban, egyenkint magához rendelé őket, hogy körülményeikhez képest szomorú helyzeteket enyhítessen. Emberei nagy örömmel tudultak a fényes terembe, miután már előre is mindenfelé magasztalva kürtölök urok példátlan nagylelkűségét, örömeik miadazáltal nem sokáig

*) Bocsan tot kerünk, erre van példa elég; de az illyenek, kik ezt teszik, nem igen kérkednek! Legyünk igazságosak! — Szerk.

larta, meködve, s jasan szerezhel azonban adakozás golt küll. „Ah, ön iparkodó válnék a lgy aztán hogy az i folytatás. jutottak 's szelidítők. Ha ezen még eddigi den jó p szentség lását meg kacsul áll mert nálu kormány. sorsjáték illy sohaj sarot ezel uracs két egyébirán Sajó alatt mü érdek nyos kész sággal és azáltal ne nálunk ur lált kellek mest mon mert igen pályén meg kiknek be fárdatan l kos fölkák jó helyre dalmi ünne lelhetni e

A TISZTELA február 6. Pest város j á t ollyk taly a deb 16je által nel tudósít Lajos, k

A MA bészet tett kis dományos dicus) gö csak, hog nyilvános belégtése dult, érte mellyben semmit s ven Europ czéljából ban 's néh tettek a le lemme vá lunk is az csuda-tün munk seb la s s a f. tódulának díszes és szük korlé tel, teljes tettek a fiatal orvo

Négy háromszor szívn be 45" perciz azon egy gözt, 2" pesen érte czig légté perciz te czig alka kábulás, dr. K—er kábulni k czig. 6) L 45" perciz ben volt 2 Ezen k nemények tes, később fokontint viszerek k láta kítágu izmok min áll be. Kel tagmozzat

larta, mert a gazdag ur azokhoz, kik tisztán voltak öltözve, sőt talán még rendezes meg is borotválkozva, nyájasan szóla: „Ah, örvendek, hogy szolgálatomban annyit szerezhetett ön, miszerint a divatnak is hódolhat; vannak azonban szegényebbek önnél, e szerint ön nem szorulhat adakozásomra.” Azokat ellenben, kik rongyosan 's elhanyagolt külsővel jelentek meg előtte, boros arculattal így inté: „Ah, ön rossz gazdának, sőt talán éppen korhelynek látszik, iparkodjék díjjal takarékosabban banni, ön kezében késsé válnék a pénz, 's e szerint ön nem számolhat adakozásomra.” Így aztán mind üresen távoztak, 's a fősvény igen sajnálta, hogy az ildomosság megállá nagylelkűségének jótékony kifolyását. — Természetbúvárok azon nevezetes feloldozásra jutottak, hogy a sörítal előli a bátorságot, 's azért az állatszeliidők is gyakran sört szoktak tölteni fenevadai torkába. Ha ezen állítás csakugyan való, úgy igen csodáljuk, hogy még eddig egy országban sincs a sörítal rendőrséggel minden jó polgárnak megparancsolva. — Rómában a pápa őzsentsége, mint tudva van, a papuscon levő kereszt esőkolását megszüntette; sok budapesti férj azonban most is macskul állítja, hogy e nagyszerű példa nem igen használt, mert nálunk még jelenleg is teljes divatban van a papuszkormány. — A múlt vasárnapi tánczvizgálatban, melyel sorsjáték volt kapcsolatban, egy uracs kosárkát nyert, 's illy sohajra fakadt: „Uram istenem, mért nem kaptam e kosárkát ezelőtt két héttel?” Mert tudniuk kell, hogy ezen uracs két hét előtt lyányt kért, 's egy hét óta boldog férj. Ez egyébiránt éppen nem újonság, mert ilyen több is van. — Sajló alatt van 's rövid idő múlva meg is fog jelenni illy című érdekes munka: „Miképp kell bírálókat irni tudományos készülett 's egyszersmind legfőbb részrehajlatlansággal és minden párttekinet nélkül?” Dologhoz értők mindazáltal nem nagy kelendőseket jósolnak e könyvnek, miután nálunk utig be van teltleg bizonyítva, hogy az itt elszámolt kellek nélkül is lehet bírálókat csinálni. — Nem örömmest mondjuk el, de mégsem hallgathatjuk el ezen kis tényt, mert igen jellemző: a Kisfaludy-társaság nyilvános ünnepélyen múlt szombat három férfi is jelen volt többi közt, kiknek beszédéből kiséült, hogy éppen akkor érkeztek meg fáradtan Budáról, hová korán reggel siettek, hogy egy gyilkos fölakasztásán jelen lehessenek, 's dicsékedtek, hogy jó helyre jutottak és mindent jól láthattak! Akasztás és irdalmi ünnepe! Ugyan ki magyarázhatja meg, hogy miképp lehetni e kétfőben egy délelőtti élvezetet? —

A TISZAVÖLGYI TÁRSULAT központi választmánya f. év február 6-án tartott ülésében az ez évi nagygyűlésnek helyéül Pest városát, megjelenés napjaul martius hó 20-dik napját olyképp jelelte ki, hogy a kitűzött napra minden vidéki osztály a debreczeni nagygyűlés határozata szerint három képviselője által megjelenni e nem mulasztja. Miről az érdekeltek ezenel tudósítottak. Kelt Pesten február 6-án 1847. Kovács Lajos, központi igazgató.

A MAGYAR KIR. EGYETEMNÉL a gyakorlati sebészet hallgató-teremében a kényégnnyel tett kísérletekről. Alig terjedett el új fölfedezés a tudományos világban gyorsabban, a kényégnnyel (aether sulphuricus) gőzzel tett kísérleteknél. Ugyanis néhány hónapja csak, hogy Bostonban Amerikában dr. Jackson és Morton nyilvánossá tevék azon tapasztalatot, hogy a kényégnnyel-gőz belégzése által néhány perc alatt olly fokú kellemetes, bódult, érzékellen állapotba hozhatni a műtendő egyéneket, melyben a műtétel fájdalomból vagy kesvet, vagy éppen semmit sem éreznek. Alig szárnyalt e hír az új világból a vén Európába — a szenvedő emberiség fájdalmait enyhítése czéljából — már a mult hó elején Londonban, majd Parisban 's néhány nappal ezelőtt már Bécsben is vetélkedve tettek a legjelesebb sebészek által kísérletek. Feszült figyelemmel várta mind az orvosi, mind nem-orvosi közönség nálunk is az e tárgyban törtéendőket, 's vágyott a hihetlen, a csuda-tünetméről saját érkeivel meggyőződni. Egyetemünk beszélt tanára, a kitűnő 's fáradhatlan szorgalmu Balassa f. hó 8-dikát tűzö ki a kísérletek tételére. 'S annyira tudulának a törtéendőket látni vágyók az intézetbe, hogy e díszes és válogatott közönséget nem fogadhatá be mind, a szűk korlátok közé szorított terem. Egy rögtönzött kisélettel, teljes ovasság kedvéért először egészséges egyénekre tettek a kísérletek, melyekre vetekedve ajánlák magokat a fiatal orvosok.

Négy egyéne történt a próba. Az első dr. K—er, ki háromszor vetette magát a kísérlet alá; 1) 2' és 40" percig szíván be a gőzt, 1' és 45" másodpercig bódultsági 1' és 45" percig tökéletlen eszméleti állapotba tétel. 2) Ugyanazon egyén a másodszori kísérletnél 4' percig szívá be a gőzt, 2' perc alatt bódulni kezdett, 's szinte 2' percig teljesen érzékellen állapotban volt. 3) F. sebész 1' és 40" percig légzé be a gőzt, 48' perc múlva bódulni kezdett 's 48" percig teljesen érzékellen maradt. 4) H—nál 4' és 40" percig alkalmaztatott a kísérlet, 1' perc múlva kezdődött a kábulás, az érzékellen maradt 1' 45" percig. 5) Ismét dr. K—er 3' és 50" percig szíta be a gőzt, 1' perc múlva kábulni kezdett, tökéletlen érzékellen maradt 1' 45" percig. 6) L. 3' és 20" percig tételét ki a szer behatásának, 45" perc múlva bódulni kezdett. Tökéletlen érzékellen maradt 2' 42" percig.

Ezen kísérletek alatt az illető egyének a következő tünetmények tapasztaltak: a légzés eleinte rövidebb, önkényes, később mindig hosszabb 's önkénytelenné lesz. Az érütes fokokint sebesebb, az állati meleg fölemelkedik. A homlokvászerek kiduzzadnak, a szem köthártyája vérrrel megtelik, a láta kizárgul 's a szemgolyóval együtt mozdulatlanul lesz. Az izmok mindinkább lankadnak, míg nem tökéletes tétlenség áll be. Kettőnél csekély köhögésre való inger 's önkénytelen tagmozgatások tapasztaltak.

A kábultság szakában a körüllevőkre figyelem még megvan, az érzékellenesség szakában azonban tökéletes tétlenség, lehangolás áll be; minden érzés és külérzések működése megszűnik. A legérzékenyebb csipések, tüszúráások, a fül küljáratainak ingerlése, a hajak és szakáll kihúzása minden fájdalom nélkül történnek. Ezen szak szüntével, mint valamely mély álomból fölébrednek, 's rendezes azon helyre kapván, hol sértettek, szemüket fölnyitják, homlokukat és szemüket dörszölik, széjjel néznek, elmosolyodnak; határozatlan szókat ejtenek, miglen néhány mély lélegzet után öntudatukat bizonyos fokig visszanyerik, 's felzúgottan azon kellemetes érzésekről és álomokról beszélnek, melyeken keresztül mentek. E felmagasztaltsági állapot több perc múlva szűnik meg csak.

A magokban tapasztalt tünetményekről eképen nyilatkoztak: eleinte a belégzett gőz a tüdőben csekély égetést és mellszorulást okoz, mely később megszűnik. Eleinte mindent, mi körülök történik, látnak és hallanak. A fejben csakhamar teltség és melegség érzete fejkli ki, melyhez fülzúgás párosul. A körüllevők kellemes lebegő képekkint tűnek föl a szem előtt, miglen egészen elenyésznek 's helyöket ábrándos csaknem mindeniknél más képek vagy álmok foglalják el. A külérzés teljesen megszűnik, a test könnyűnek, lebegőnek tetszik; a hallás legtovább fenmarad, mely azonban határozatlan. Az erőszakos behatásokat éppen nem érzik. A fölébredést az öntudat homályos érzete előzi meg, de ez olly hiányos még, hogy sem nem szólhatunk, sem nem látnak, 's határozatlanul hallanak. Azon érzés kellemetességét, melyben voltak, kifejezhetlenek és leírhatlanok mondák mind négyen.

Ezen kísérletekből kitűnő: hogy az említett gőznek beszívása által csakugyan tökéletes érzékellenességet hozhatni elő, hogy annak belégzése tudományos felügyelés alatt veszélyes nem lehet, 's ennél fogva sok esetben, igen fölény, érzékeny egyéneknél, heveny fájdalommal járó műtételnél, a szenvedő emberiségnek igen kellemes és hasznos szolgálatot tehet. E f. hó 11-én, csütörtökön, a kényégnnyel alkalmazása mellett több egyénekre műtételek fogtak végezvitetni. — Kovács Sebestyén Endre, orvos-sebész tudor.

A gyermekkorházban is, mint értésünkre esett, megtörténtek több szakértő egyén jelenlétében a kényégnnyel beszívása általi kísérletek. Míg a műtételek eredményét szakdolgosok által írvra bővebben közölhetők, itt csupán annyit említtünk meg, hogy dr. Schoepf ur a gyermekkorház igazgatója f. hó 9-én délután 2 1/2 órákor egy negyedfél éves beteg fiúgyermeket a kényégnnyel több percig tartó bódultságba helyezvén, ezen teljes érzékellen állapotban teste fájós részén tüzes vassal érinté, mely műtétel különben az idegeket legerősebb rázkódásba hozza; 's a gyermek másfél perc múlva magához térvén, elmosolyodék, kellemes változást tapasztalt, 's a műtét alatti fájdalomról mit sem tudott.

AZ ELSŐ MAGYAR FESTÉSZETI ACADEMIÁT gyámolítandó társulatnak alapszabályi terve. A társulat czélya. 1. §. A részvények utján felállítandó társulat közvetlen czélya: hazánkban kitűnő tehetségű, magokban a festészetre szánt szűkebb sorsu növendékeket ez intézetben kiképeztetni, egyszersmind az academiát minél számos növendékek taníttatása által gyámolítva virágoztatni. — Pénzalap. 2. §. A társulat pénzereje csak évenkénti 2 pftnyi részvényekre alapítottatik, hogy így a kevésbbé vagyonos osztályoknak is ut nyitassék erejökhez képest, hazánkban annyira kívánatos illy intézet fentarthatását eszközölni. — 3. §. A részvények gyűjtése saját kézzel teendő aláírás által eszközöltetik, és pedig olly módon, hogy a) Vagy bizonyos számu részvényeknek, melyeknek díjai évenként előre fizetendők, iratnak alá; b) Vagy valamely tetszés szerinti pénzmenyiséggel iratik alá, mely egyszer 's mindenkorra mindjárt befizetetik. — 4. §. Ki évenként fizetendő részvényül 2 pftot három egymásután következő évre aláír, és minden év elején előre befizet, az részvényes lesz, 's előjoggal bír minden részvényesi közgyűlésen megjelenni, és szavazni, az igazg. választmány megválasztásában részt venni, és egy növendéket az academiába, ahóli kilepve pedig helyette egy másikat az igazg. választmány ajánlani. — 5. §. Aláírhatni azonban két vagy több részvenyt is: minél fogva a több részvenyt aláíró 's fizető két vagy több növendéket az igazg. választmányoknak az academiába felvetel végett ajánlhat, de azért csak egy szavazattal bír. — 6. §. Fordítottatik pedig ezen pénzalap a fenemlített növendékekért fizetendő havidíjakra, 's egyeb a társulatnak netalan jövőjében szükséges költségeire. — Igazgatás. 7. §. A társulat ügyeinek vezetése az igazg. választmány által történik, melynek tagjai 3 esztendőre választatnak. — 8. §. Minden évben egyszer rendes közgyűlés tartatik, melyben a számadások, illetőleg a penztár állapota előterjesztetnek, a választmány által az ügy állásáról jelentés tételük, és a netalan szükséges választások történnek. — 9. §. Az igazg. választmány az egyesületi elnök, alelnök és azonkívül 40 tagból áll, kik közül teljes erejű határozat hozatalára legalább is ötnek jelen kell lenni a választmányi ülésben. — 10. §. Az igazg. választmány választ magának egy penztárnokot és titkárt, kik a köz- és igazg. választmány üléseiben szavazattal bírnak. — 11. §. Alapítványok is elfogadhatnak, mely esetben az évenként 66 pftot fizető alapító egy növendéket saját nevére küldhet az academiába. — 12. §. Az igazg. választmány foglalatosságai mind azon tárgyakra terjeszkednek, melyek a társulati ügyek vezetéséhez tartoznak. Ide számítottatik különösen 1) A közgyűlésekben jelentéstétel az ügy állásáról. 2) A mostani, és netalan idővel szaporítandó tisztviselők 's alarendelt személyzet felfogadását, és a mennyire a pénzerő engedi, díjazását meghatározni. 3) A társulati tagok által ajánlott ifjak közül a penztár erejéhez képest a legkiválóbb tehetségű szegény sorsukat megválasztja, őket mind erkölcsi magaviseletök-, mind tanulási igyekezeteikben ügyelemmel kíséri, 's azokat, kik netalan szorgalom vagy tehetség hiánya miatt a választmány vára-

kozásának semmiképen meg nem felelnek, eltávolíthatja. — Tisztelettel felszólítottak tehát minden műbarátok és műkedvelők, miszerint részvétök által ezen társulatra legül belepni, és e közhasznu cél előmozdításában tetteleg részt venni buzgókodjanak. Aláírhatni az academi irodájában, nagyhíd utcai Weiss B.-fele házban 3dik emeletben, és bold. Klausz A. L. a városi színház épületbeni tükörkereskedésben, Közli Ritter Sandor m. k., egyesületi titkar.

AUSZTRIA.

A Wiener Zeitung m. jan. 31-kei hivatalos mellékletében megjelent a legfensőbb rendelet, mely által a robot és tized elvileg az összes örökös tartományokban eltöröltetnek, azoknak különféle módóni megváltása megengedtetvén. E megváltásmódok: a megváltó löke letétele, évenkénti szolgáltatások pénzben és természetben, földátengedés és kölcsönös kötelezettségek p. o. a jobbágyok faizási vagy legeltetési jogának megszüntetése. Midőn egész községek váltják meg magokat, ez községi vagyonnal történik, és habár a megváltás mellett többség nem volna is, a kerületi hivatal azt, a kisebbség kívánságához képest, a mint a község javára leghasznosabbnak találja, elhatározhatja. A szerződések bélyegadómentesen köttetnek 's a kerületi hivatal megerősítése után érvényessékké lesznek; a kikötött évenkénti váltásdíj politikai uton hajtatik be. Az adóssággal terhelt jószágok, valamint a hitbizományok és hűbéri javak tized és robotainak megváltása esetében a hitelezők, az örökösök és hűbérbe adók érdekei czelszerű rendszabályok által ovatnak meg. A föltötte nagy fontosságu, terjedelmes rendelettel közelebb megismerkedés végett a főnebb érintett lapra, valamint az Augsb. Allg. Zg. melléklapjának ez idei jan. 30-kei számára, hol az szinte egész terjedelemben közölletik, utasítjuk az olvasót.

KÜLFÖLD.

NAGYBRITANNIA. A felsőház január 25-ikei ülésében Lansdowne marquis az irlandi nyomor szörnyü terjedelmét festő némely okiratok előterjesztése után, részletesen tárgyalta e szomorú dolgot. Számítása szerint tavall Irlandban 16 millió értékü élelem romlott meg. Az inség elhárítására ugyanazon eszközöket ajánlá, mint Russell lord az alsóházban (l. alább), 's azokból Irlandban a béke és jólét helyreállítását reménylette. — Stanley lord nem tett semmi ellenvetést, miután azoknak megvizsgálására hosszabb idő lenne szükséges; ellenben a mult gyűlésen hozott közmunkatörvényezikk rossz sikere miatt a kormányt okolta. — Brougham lord számos kórallapotaira figyelmeztetett a társaságnak és azt sürgette, hogy mindenek előtt a napi inség enyhítéséről történjék gondoskodás. Egyszersmind kérdé a minisriumot, megbecsültette-e, hány millióra van Irlandnak szüksége? Lansdowne lord tagadóan felelt. Devon gr. Brougham lord némely épen most tett kedvsapongásait rosszallta, melyek a jelen szomorú időkbe épen nem illenek 'sat.

Az alsóházban jan. 25-ken Russell lord Russellegesen következően szónokolt: „Érzem, hogy nem szükség hajlandó kihallgatást kérnem a háztól, midőn Irlandról szölok. Mindenekelőtt azon állapotot fogom előadni, melyben Irland volt, midőn az utolsó csapás kezdődött, azután a tényeket, melyek a két gyűlés közti szünet alatt történtek, végre a parlamenti határozatok következtében hoztak rendszabályokat. Elő fogom adni, milly eredménye volt e határozatoknak, mennyiből tartotta azokat sikeretleneknek a kormány, és millyen rendszabályokat javasol a jelen körülmények közt. Azután azon rendszabályok iránt kérem fel a ház egész figyelmét, melyeket a kormány képeseknek tart, Irland állapotán általában is javítani, 's egy későbbi törvényhozás alapjául szolgáljni. Továbbá némely más kérdést is érintenék, melyekkel a kormánynak szinte kellene foglalkoznia, melyeket azonban még nem fontolhatott meg annyira, hogy törvényjavaslat alapjául szolgálhassanak. Végre még két bill előterjesztésére kérem engedelmet a parlamenttől; ezeknek egyike az ir lord-földmirtartó rendszabályainak helybenhagyását, a másik földművelési javításokat javasland. — A szegénységi biztosok jelentései felleplezik az iszonyú inséget, melybe Irlandban a munkás osztályok süllyedvék és a lehetetlenséget, sikeresen megvíniok azon kimondhatlan szerezetlenséggel, mellyel őket a gondviselés meglátogatta. Az egyesült királyság e részében jelenleg uralkodó éhség példátlan évkönyveinkben és csak a tizenharmadik század példáihez hasonlítható. — Fejtette ezután a kormány által az utolsó gyűlés óta az inség elhárítása végett tett rendszabályokat 's megvallá, hogy a használt eszközök mellett a hibák és visszaélések megátolhatlanok valának, 's hogy a vállalat olly roppant nagyságu, miszerint a közigazgatás annak meg nem felelhet. Javasolja tehát, hogy Irland mindenik választókerületében jótékonyági bizottságok alakíttassanak, felhatalmazással, aláírásokat gyűjteni, adót behajtani, a kormány segedelmezését átvenni 's a különféle forrásokból bejövendő pénzt élelme vásárlására fordítani, melyek a nép közt szétosztandók lennének, miszerint munkájánál maradhasson. E tervet az ir hatóságok már helybenhagyták. Mi az előlegezett pénzek visszafizetését illeti, nem lenne méltányos, annak egész súlyát az ir földbirtokosokra mérni, mihez képest javasolja, hogy e tervnek felét maga a status viselje, hogy évenként bizonyos összeg térítessék meg, 's ez összegnek felét az ir földbirtokosok szolgáltatassák. Az eddig előlegezett összegek a consolidált statuspapirosokból vétettek 's eddig még új kincstári papirok nem bocsátattak ki. Javasolja, hogy az előlegezések 22 év alatt fizetessenek vissza. A kormány szándéka, az ir földtulajdonosoknak vetési mag 'sat. vásárlására 50 ezer ft. sgtelőlegezni, december végeig visszafizetendők. E rendszabályokkal az inség bőségge nem varázsolható ugyan, mégis módot nyujtnak, a földek megjavítására, munkáltatásra és a szegények gyámolítására. Ezek után megezőlván a kormány ellen az ir földbirtokosok által

lámásztott vádakat, a rendszabályokat részletesen taglalta. Az első feladat az, hogy a föld termékenyítése és a mocsárok kiszáradása iránti törvénynek nagyobb kiterjedés adassék, mely célra 1 millió lenne fordítandó. A birtokosnak tetszésében álljon, földjét vagy eladni, vagy termékenyíteni; ha sem azt sem ezt nem akarja, a kormány jogja legyen, fölé a földeket elvenni, holdját 2' 1/2 shillinggel sajátítva ki. A kormány által eképp összevásárolt földek 25-30 holdnyi darabonként eladandók lennének, nehogy a statusnak magának kelljen szántani vetni. E földeken ezeken természetesen lakásokat kell építeni és közlekedéseket. Ez intézkedés meendőket nyújtva számos bérlelőknek, kikből eképp független kis földesurak válnának. E feldarabolásból csak jót várhatni, a mint azt Armagh grófság bizonyítja, hol a nép a legnagyobb jólétben van, holott a föld legszétdaraboltabb. — Mi a szegények gyámolítására hozandó rendszabályokat illeti, a kormány véleménye szerint a segédlemezést nem kell csupán a szegényházakra szorítani. Haladék nélkül kell elfogadni egy billt, mely a felügyelőket felhatalmazná, a szegényházakon kívül levő ügyefogyottak és betegeknek is segédlemezni. — Továbbá egy billt szándékozunk indítványozni, mely a kormányt felhatalmazná, a földbirtokosoknak 3% percentsé kölcsönt adni, földek javítására. Továbbá egy milliót javaslandunk a 4,600 000 hold föld termővé tételére, mennyi Irlandban paragon hever. Egy másik előterjesztendő billnek célja leendő, oly bérleti földeket, melyeket a bérlió állandóan megartani joggal bír, szabad földbirtokká alakítani át. A földnek hűbérisége Irlandban nagy baj, 's méltó feladata a parlamentnek, megfontolni, mi módon lehetne a földesurat a bérlióhoz és a napszámoshoz oly viszonyba tenni, a milyben Angliában van. Az e tekintetben létező zavar oka annak, hogy oly szűk időben, mint most, nem határozhatni meg, melyik fél teljesítse a földbirtokot illető kötelességeit. Egy másik bill a halászatot illetendő. Mult

őszzel nagymennyiségű hal trágyaként használtatott fel, a helyett hogy élelem gyanánt beszélték volna. — A kivándorlásra nézve tulzó és soha véghez nem viheto képzeldések vannak; szegény családokat nem távolíthatni el tömegesen, a nélkül hogy ez a többi lakosságra is érzékenyen ne hasson, akár status-, akár magánköltésen történjék a szállítás. P. o. ha egy millió embert akarnánk átvinni a tengeren, hol vennők a szállítási költséget? Vagy ha az egyesült statusokba vinnénk százezereket, ez ott panaszokat támasztana, 's ha saját gyarmataikba vinnők, koldussereget létesítenék ott, hol eddig mezeledett ültetvényesek lakoztak. Azon rendszabályok, melyek az én gyarmatügymintérségem alatt hoztak 's melyek szerint a kikötésnél a kormány ügyviselői fogadják a kivándorlókat, vezetik őket új lakhelyeikre 's adnak nekik u'baigazítást, annyira fokozták alkalmazásuktól ovakodunk kell. Az illető törvényben feleltők ugyan némely javítások, de a kivándorlás elősegítésére kimerítő tervet felállítani nem tanácsos. Sir R. Kane szerint nem tekintve Irland ásványi gazdagságát, 17 millió ember táplálkozhatik a szigeten, 's magam is hiszem, hogy a földművelés megjavítása után a szigetet túlnépesedtetnek nem fogjuk mondhatni. Jó törvények és minden illetőknek őszinte közremunkálása mellett nem kell kétségbe esni Irland iránt. Igaz, hogy eddig sok hiba történt, most itt az idő, e hibákat végrepen orvosolni. Szerencsések lennénk, ha ezt tenünk sikerülne, 's ha az írek mindenek előtt magokévé tennek ez életszabályt: 'Segíts magadon, úgy isten is segít rajtad.' — E beszéd hangos köztetszessel fogadtatt. Némely tagok kedvező megjegyzései után a ház megadta az engedelmet, a különféle billék indítványozására. — Hume a gyűlés elején jelenté, hogy Oroszországot illető indítványát egy héttel elhalasztja; a gyűlés végén pedig kérdé, miért nem nyilvánította eddig még a ministerium a Krakót illető iromá-

nyokat? — Azért, felele Russell lord, mivel még a parlament megnyitása után érkezett egy irat az északi udvaroktól, melyben eljárásukat igazolják.

SPANYOLORSZÁG. Sotomayor hg londoni (nem lissaboni) követnek, kit a királyné új cabinet alakításával bizott meg, ez jan. 25-éig nem sikerült, mert Mon eddigi pénzügyministert hivatalának megtartására rá nem bírhatta, minek következtében a felhatalmazást visszaadta a királynének. A királyné ennekutána Castro y Orozco, a követkamara elnökét hívatta magához, ki úgy látszik pártszövetségi minsteriumot ajánlott ő felségének, Miraflores nagy népszerűségű, mérsékelt és engesztelő lelkületű marques (követ a parisi udvarnál) elnöklete alatt állandót.

PORTUGALIA. Az Oportoba szorult forradalmiak (septembristák) és miguelisták jan. 20-án körül tetteg fogafatosíták az uralkodó ház elleni szövetségeket, melyet még mult évi maj. Gán kötöttek. E szövetség eddig mély titok volt, és csak abból volt gyanítható, hogy bár homlokegyenest egymásba ütköző elvek mellett ragadtak fegyvert, nem akadályoztatták egymást a kormányelleni hadakozásban. A két forradalmi fél csak abban ért egyet, hogy a királyné a trónról eltávolítandó. Ama szövetség 4 §-a szerint a harc győzelmes befejezése után mindenik fél saját útján indulhat, mi ennyit jelent: ha a királynét elűztük, egymás ellen fogunk harczra kelni; mert az 5. §, mely szerint a győzelem után a korona kinekadása az alkotmányhoz corteser lenne bizandó, ez összecsapást nehezen hártná el. — Ez alatt senki sem hiszi, hogy a forradalmiak Oportoban a királyi egyesült hadak ostromai ellen sokáig helyt állandnak.

Gr. Desse wffy E m i l vezérlete mellett szerkesztí Szenvey József. (Szerkesztőségül szolgál utca Horvath-ház 54. d. sz. a t. em.)

Hivatalos tudósítások.

Birói árverés. (1, 3)

Dániel Károlynak, ns Arad megyében létező, Duna helységnek felerészre; mely 15 urbéri állományból, 30 szeller, 200 hold részint szántó, részint kaszálló majorsági földekből, egy 2500 hold erdőből, curialis telekből és az azon létező alkalmatos 's jó anyagból épült lakó házból, udvarban levő 2 tágas istállóból, egy tisztalékból és e' mellett szép kertből áll; mely összesen 121,000 p. fra becsülve van. — Aradi e. b. váltótörvényszék részéről 1846. évi augusztus 1-jén 1768. sz. alatt rendelt végrehajtás utján Hazenfranz Henrik követelménye fedezéséből — ugyancsak azon év 's hó 24-ik napján elfoglalt nemzeti jószág — f. év martius hó 9-ik napján, d. e. 10 órakor, a helyszínére megrendelt hatalomkar mellett — a' mely jószág szükség esetében részenként is készpénz mellett — nyilvánosan 's utóháza árverés utján végképpen eladati fog. — Miért is, valamint venni kívánók: úgy azok is, kiknek ezen zár alá vett vagyona követeléseik betáblázva vannak, jogaik' felügyelése tekintetéből, ezenem meghívattak. — Kelt Aradon januar 25-ken 1847. Vörös Antal Arad megyei főszolgabíró, mint végrehajtó.

Birói árverés. (1, 3)

Rövid útú birói marasztalás következtében, Szvitek Károly ácsmesternek Szolnokban létező szilárd anyagokból épült több alkalmas szobákból álló csinos lakháza, és Zagyván tulú verett falalt bekerített, és épületekkel is ellátott terjedelmes faragó-térsé, marasztalási öszveg, kamat és eddigi költségekkel egybe véve, ezutáni okozandókon kívül 787 ezüst forint 46 kr. erejéig birói zár alá vétetvén, elárvereltetésére f. évi februar 20-ik napja Szolnok városába kitűzetett. Melyre a' venni szándékozók hivatalosak. — Kelt Alattványon febr. 2-ken 1847. Balogh János, Heves v. megyei alszolgabíró, mint végrehajtó.

Váltótörvényszéki idézés. (1, 3)

Gróf Mihály része kinek holléte nem tudatik, az ellene Helfer A. által 143 p. ft. 's járulékaik erejéig indított váltókereset tárgyalására folyó 1847. évi martius 3-ának reggeli 9 órája o'ly megjegyzés mellett tüzetik ki megjelenési határidőül: miszerint ha akkoron panaszolt e' törvényszék előtt sem személyesen, sem ügyviselője által meg nem jelenne, védelmére Kocsis Imre v. ügyvéd a' Vtk. II. r. 214. §-a értelmében gondnoknak nevezetett. Kelt Pesten a' kir. e. b. váltószék 1847. évi februar 4-ken tartott üléséből.

Váltótörvényszéki idézés. (1, 3)

Komáromy Györgynek az ellene Stammering Pál által 5000 p. ft. váltó iránt indított ügyében eszközölt idézetése iránt f. évi februar 1-5-0 napjág mint eziránt kitűzött határidőig válasz nem érkezvén, a' fennevezett alperes tárgyalás végett f. évi februar 19-ken reggeli 9 órakor e' váltótörvényszék előtt leendő megjelenésre ezenem idézetik. — Kelt Pesten a' kir. e. b. váltószék 1847. februar 8-án tartott üléséből.

Váltótörvényszéki idézés. (2, 3)

Neumayer Ferencz részére, kinek holléte nem tudatik; az ellene Csorba Lászlóné által 200 p. ft. 's járulékaik erejéig indított váltóügy tárgyalására f. 1847-ik évi februar hó 23-ának reggeli 9 órája o'ly megjegyzés mellett tüzetik ki: miszerint azon esetre: ha a' fentebbi határidőben a' törvényszék előtt sem személyesen, sem ügyviselője által meg nem jelenne, — védelmére Kár Mátyás v. ügyvéd gondnoknak nevezetett. — Kelt Pesten a' kir. e. b. váltótörvényszék' 1847. évi januar 25-ik napján tartott üléséből.

Árverési hirdetmény. (2, 3)

A' nagyméltu magyar kir. udv. kincstár kegyes jóváhagyásából közhírré tétetik: hogy az 1846-ik évi k. k. diós-győri uradalmi termésű 50 hordó dézsma-borok 1847. évi martius 1-5-0 napján Miskolczon a' kir. kincstári kasznári lakban tartandó nyilvános árverés utján a' legtöbbet ígérőknek készpénz lefizetése mellett eladati fognak.

Árverési hirdetmény. (2, 3)

A' nagyméltu m. kir. kincstár kegyes engedelméből közhírré tétetik: hogy a' tokaji kir. kincstári uradalom részéről, a' tolcsvai és erdőbényei szőlőkben 1846. évben termelt 21 hordó két puttonos másfás és 16 hordó közönséges majorsági szinten ez évi termésű borok, továbbá: tokaji tarcali és mádi folyó évi termésű 118 hordó 3 puttonos asszu bor, folyó 1847-ik év februarius 22-ik napján Tarcalon tartandó nyilvános árverés utján a' legtöbbet ígérőknek készpénz fizetése mellett eladati fognak.

Tudósítás a' bányási bányahelyekrei bevándorlás iránt. (2, 3)

Hirlapok utján juta köztudomásra, hogy Pest városának tekintetes tanácsa a' mult évnek késő ősz idején sok számú elszegényedett felső vidéki családokat emberbaráti segédkezéssel, o'ly reménynek nyugtatásával küide a' bányási bányavidékbe, hogy ottan tisztent élelemkeresésre fognak alkalmaztatni. Ezek közül a' mult hónap elején csakugyan 113 lélek juta Oraviczabányára, és ámbár a' jövővények minden előbbi intézkedés nélkül érkezének meg, a' bányási királyi bányaaigazgatóság még is azoknak rögtöni ellátásuk és a' mennyire lehetett, foglalkoztatásuk iránt rendelkezett. Mivel azonban a' bevándorlók között alig vala 25 munkaképes egyén, a' többiek nőkből és gyermekekből állván, nem leheté várni, hogy azok csekély munkájok által — ámbár irántok kedvezésből a' napi bérek szokatlanul felemeltének — számos családjaikat élelemmel ellátni képesek legyenek. De o'ly szegény állapotuk is ezen jövővények, hogy többnyire testőket is alig valának képesek betakarni, a' mihez járulnak még a' jelen időszaknak nehézségei is. Minekutána hasonló bevándorlások az iparúzó helyekre való nézve, a' hol munkás kezekre van szükség, az hírlapok utján is köztudomásra fog jutatni. A' bányási kir. bányaaigazgató-széktől. — Oraviczabányán januar 1-0-ikén 1847.

Birói árverési hirdetmény. (3, 3)

mely ns. Szatmár megyében lakó rápóli Nagy Pál ur elleni foglalás eránt mult 1846-ik évi december havában hirlapok által közhírré tétetett, oda igazittatik: hogy 1847-ik évi martius 12-ken az anyagos jó-Pécsufalusi Péchi Ignác főszolgabíró által.

Birói árverés. (1)

Bóber Károly részére Vidal F. ellen a' pesti e. b. kir. váltószék m. évi 17,109. szám alatti végzése következtében lefoglalt különféle bronz-eszközök és egyéb műszerek József-téren 224. szám alatt 2-ik emelet 4-ik számú szobában f. hó 11-ken d. u. 3 órakor bíróság árverezeteni fognak. Pest februar 8-án 1847.

Schvertner Kristóf elleni csödper. (3, 3)

42037. Pozsony város tanácsának jelentése szerint Schvertner Kristóf divatárus hitelezőinek csödületében 1847. évi februar 17-ik napja tüzetvén ki megjelenési határidőül; tömeggondnokká Scharitz György városi tanácsnok, perügyelővé pedig Kollárik István tiszti főügyész nevezettek ki. Mi is ezenem közhírré tétetik. Kelt Szent András hó 3-án 1846.

Nyáry János elleni csödper. (3, 3)

42708. Trencsén megye törvényszékének jelentése szerint néhai gróf Nyáry János hitelezőinek csödületében 1847-ik évi februar 22, 23 és 24-ik napja tüzetvén ki megjelenési határidőül; tömeggondnokká Nedeckzy Mihály szolgabíró, perügyelővé pedig Eördeogh Imre tiszti alügyész nevezettek ki. Mi is szokott mód szerint ezenem közhírré tétetik. Kelt Sz. András hó 3-án 1846.

Hruschka János és neje elleni csödper. (3, 3)

49902. Mosony vármegye törvényszékének jelentése szerint Nezsideri ácsmester Hruschka János ellen indított, 's az e' f. évi augusztus 18-án 31976. sz. alatt kelt körirtevény által országzszerre kihirdetett csöd annak felesége Magdolna ellen is kiterjesztetett, 's azon csödben a' hitelezők öszszegyevetelére 1847-ik évi februar 8-ik napja tüzetvén ki. Mi is ezenem kihirdetettük. Kelt Karácson hó 29-ikén 1846.

Heckenast Gusztáv (1, 2)

pesti könyvtáros- és kiadónál váci-utczában 15. sz. a. megjelent és minden hiteles könyvtárosnál kapható: **IDEGEN SZOTÁR.**

A' társalgási és tudományos nyelven, valamint a' honi hírlapokban előforduló idegen szavak magyartítás- és helyes kiejtésére vezetű segédkönyv. 12-rét. Füzve 40 kr. p. p.

UJDON-ÚJ MAGYAR SZAVAK TÁRA,

mely a' hazai hírlapokban, új magyar könyvekben, tudományos és közéletben előkerülő újdon kifejezéseket, mű- és más legújabbban alakított vagy felélesztett szavakat foglalja magában. Összeszedte Királyföldy Endre. 12-rét. Füzve 1 ft. p. p.

Halsont-gyár ajánlás. (5, 6)

Alolirt a' legtöbbetelében minden nemű hosszú és rövidre vágott halsontokkal ellátott raktárát a' legjutányosabb áron ajánlja, azon megjegyzéssel: hogy ő bevásárlásait folytonosan a' legelső kapható helyeknél teszi és így csupán a' bevásárlási hasznokkal megelégszik. A' nagyban bevásárló t. cz. kereskedő uraknak egy igen jutányos ár ajánlatik, az ezen cikketek újra eladó uraknak pedig a' nagyobb bevásárlásoknál még bizonyos percentsék ajánlatnak. Az írásbeli ajánlatokat bérmentesen teni kéri. Wildmayer Nav. Ferencz halsont-gyáros (St. Ulrich Siebensterngasse Nro 155. Bécsben.)

Eladó javak Zemplén megyében.

Tek. ns. Zemplén vármegyében a' Hegyalján, E. Bénye városában, néhai P. Józsa György ur tömegéhez tartozó, nemzeti udvar-ház, vízi malom, több holdnyi szabad rétek, pinczek, négy darab kitűnő helyezettű szőlők, folyó 1847. évi martius 1-5-0 napján E. Bényén, — a' tarcali nemzeti udvar-ház pedig, mintegy ezer hordóra való pincze, több hold szántóföld és egy legelső minőségű szabad nagy szőlő Tarcalon martius 3-án fognak közárverés utján eladati. — Ezen javak szabad kézből addig is megszereshetők lévén; — azok, kik a' kitétt javakat akár egészben, akár részletekben megvenni kívánják, S. A. Ujhelyben Buda Andrásh Zemplén megyei főügyésznél teljes czélt érhetnek. (62) (2, 3)

Ajánlkozás. (1)

Egy — jeles iskolai bizonyítványokkal ellátott végzett jogász, ki magyarul, németül 's deakul jól beszél és correct ír, kívánkozik mint nevelő valamely előkelő családhoz felvételt 's ha úgy kívántatnék, több évre is szerződést köthet. Bővebb értekezést (E. J. betűkkel — 3-ád évi jogásznak) a' kir. egyetemnél nyerhetni.

Bécsi zongora-raktár

Pesten, váci-utczában a' „3 gradia“ című házban. Alolirt, ki eddig bécsi zongorákból Pesten az első raktár bírja ezenem tisztelettel jelenté, miszerint ő huzamos időktől fogva, a' legihres bécsi zongorakészítőkkel — kik közül többen az iparműkiállításnál arany- 's ezüst érdempénzzel jutalmaztattak meg, nemcsak írásbeli, hanem szóbeli egyezkedésre is lépett, hogy neki csak jó- 's kitűnő zongorákat szállítsanak; emnélfogvást ő mindazon zongorákért, melyek raktárában vásároltatnak meg, nemcsak szóbeli — de írásbeli jótállással is kezeskedhetik, és a' legjutányosb árakért, azaz: 180 p. frtól 800 p. frtig árulja; ugyanott réglb zongorák ujjakkal cseréltetnek fel 's megvételnek tisztelettel ajánlja magát Péter W. polg. zongora-kereskedő.

Ház-árverés. (2, 3)

Fischer Antal és Katalin csödüteméighez tartozó, Pesten Teréz városi kömives-utczában 984. sz. alatt fekvő, 's 6860 ft 48 kr. pengő pénzben becsült ház, melyért már 6105 ft pengőben ígértetett, csödüválasztmány határozatából, f. évi februar 16-án több után-ajánlat következtében, még egyszer és minden esetre utószor fog a' kebelbeli telekhivatalban árvereztetni. Kelt Pesten januar 29-ken 1847. Kaján Sándor tömeggondnok.

Hirdetmény. (3, 3)

Tek. ns Győr megye gazdálkodó választmánya részéről közhírré tétetik, hogy f. 1847. évre a' megye szükségereire megkivántató író-szerek; nemkülönben a' megyei legénység számára szükséges ruha-kelmék és egyéb szerek szállítása felett folyó évi februar 25-ken reggeli 9 órakor áresköntetés fog tartatni, a' vállalkozni kívánók, — kik a' szállítandó kelmékre biztosítékot kimutatni tartoznak a' fennevezett napon és órában Győrűt a' megyeházban tartandó árlejtésre ezenem meghívattak o'ly megjegyzéssel: hogy a' boni gyártmányoknak hason a' és minőség mellett elsőbség fog adati. — Kelt Győrűt 1847. januar 27-ken. Dörner E. de m. alispán.

Ezen l... négyezer... tón, pé... meg. El... Buda-pest... 5 ft., Borit... 10 ft., B... nyek min... sorairt 5...

TART... Erős Lajo... res műtét... Közgylés... utazott sze... na. Francz... Lotteriahuz... és részvén...

D (NY... l.) Régi... hogy nag... Tudó, r... ezért vol... zsenge ifj... szontagsá... miszerint... ményben... tartani, s... vély *) és... nyi szüks... mult egyk... Pedig te... dol, nem... már én it... szaki saj... azért, m... lehet, ne... 'S ugyan... a sok hirl... szer mag... zól az eg... alatt a ma... Nem biz... megsozók... kévé valik... gyobb ba... ról, a m... társalgás... rá szánta... ság bibel... nem is m... azt még s... kint ezen... dolatnem... azokból... látom, ho... sem fogja... olvasta v... és egy ha... vassa, h... kifejezni... rekedett... örökválts... nak vész... ezen orsz... hordás m... resztül m... kuljon át... tölgelem... vem, de... És azért... életben m... ütőd is az... némikébr... szerint, a... igen soka... dolni, s... nyire bíró... uttal elv... ime azzal... kívánjak... egykor sz... ugyan jó... szívüség...

Nem t... tad-e a c... szidsz-e... egyszers... volna; az... jeszkedni... veended t... értem, m... program... járad ez... a divatb... ni soha n... rék Helme... irdalom... pályán ös... fáradalm... kor legsz...

*) Tal... nak, az... azt jelentí...